

MARIA MAJEWSKA, ZYGMUNT J. PRZYCHODZEŃ
*Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego
w Warszawie*

ZINTEGROWANY PROGRAM PODNOSZENIA KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH ROLNIKÓW I NAUCZYCIELI SZKÓŁ ROLNICZYCH

Zespół specjalistów, funkcjonujących w ramach projektu pomocowego FAPA /P 9105-03-14/, przygotował w I kwartale 1995r. - na podstawie odpowiednio wypracowanych założeń - programy dwóch kursów⁽¹⁾. Otwarcie tych kursów, przewidywane w IV kwartale br., ma zapoczątkować praktyczną działalność Centrum Doskonalenia Zawodowego w Rolnictwie jako nowo uruchamianej placówki oświatowej na terenie województw częstochowskiego i piotrkowskiego.

Pierwszy kurs „*Gospodarka rynkowa*” obejmie doskonaleniem zawodowym trzy kategorie uczestników:

- 1) wybranych nauczycieli ze szkół rolniczych,
- 2) wybranych specjalistów z urzędów wojewódzkich i
- 3) wybranych doradców z ośrodków doradztwa rolniczego.

Natomiast drugi kurs z programem „*Zarządzanie i marketing w gospodarstwie rolniczym*” dotyczyć będzie doskonalenia rolników przedsiębiorców, w tym głównie młodych rolników, posiadających przynajmniej zasadnicze lub średnie wykształcenie zawodowe.

W strukturze programów tych kursów wyróżnione zostały odpowiednie bloki tematyczne i moduły. Konstrukcja bloków i modułów jest elastyczna. W przyszłości podczas obu kursów można będzie bowiem realizować pełny program lub wybrane bloki i moduły w dowolnych kompozycjach. Można będzie też doda-

(1) Kursy te zostały przygotowane w ramach projektu pomocowego FAPA z funduszu PHARE. Przetarg na realizację tego projektu wygrała firma DEVCO z Irlandii. Jej interesy w Polsce reprezentuje MITAMA Sp. z o.o. z siedzibą w Kielcach.

wać do nich nowe bloki i moduły (nowe treści programowe), w zależności od celów i potrzeb doskonalenia zawodowego.

Podstawowym celem kursu z programem „*Gospodarka rynkowa*” jest:

- w sferze merytorycznej - nabywanie i podnoszenie kompetencji zawodowych, tj. wiedzy, umiejętności, postaw i doświadczeń osobistych w dziedzinie ekonomii oraz zarządzania i marketingu w rolnictwie i gospodarce żywnościowej,
- w sferze metodyczno-organizacyjnej - nabywanie i podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności w zakresie stosowania form i metod aktywizujących doskonalenie zawodowe, w tym głównie stosowania warsztatów treningowych (formuła obu celów wynika z faktu, że uczestnikami kursu są osoby profesjonalnie odpowiedzialne za skuteczność upowszechniania postępu na wsi).

Struktura programowa kursu w danym wypadku składa się z siedmiu bloków tematycznych:

1. Formy i metody aktywizujące w nauczaniu przedmiotów ekonomicznych w szkole i w doskonaleniu zawodowym w rolnictwie (warsztaty treningowe);
2. Rolnictwo Polski w procesie integracji z unią Europejską;
3. Rynki zbytu produktów rolniczych;
4. Marketing produktów rolniczych i żywnościowych;
5. Marketing-plan i biznes-plan w zarządzaniu przedsiębiorstwem rolniczym;
6. Zarządzanie przedsiębiorstwem rolniczym w warunkach gospodarki rynkowej;
7. Przedsiębiorczość i wielofunkcyjny rozwój wsi.

W każdym z przedstawionych bloków tematycznych wyróżnionych zostało po pięć modułów.

Czas realizacji pełnego programu kursu wynosi 7 tygodni (35, dni 245 - 280 godzin). Czas realizacji jednego bloku tematycznego wynosi 1 tydzień (5 dni, 35-40 godzin), a czas realizacji jednego modułu - 1 dzień (7-8 godzin).

Z kolei podstawowym celem kursu z programem „*Zarządzanie i marketing w gospodarstwie rolniczym*” jest nabywanie i podnoszenie kompetencji zawodowych wyłącznie w sferze merytorycznej, tj. odnoszącej się do ekonomii oraz zarządzania i marketingu w gospodarstwie rolniczym (w toku nabywania i podnoszenia poziomu kompetencji zawodowych rolników należy koncentrować się na rozwijaniu postaw przedsiębiorczych, w tym silnie związanych również z organizacją pozarolniczej działalności gospodarczej).

Struktura programowa tego kursu składa się z następujących bloków tematycznych:

1. Przesiębiorczość;
2. Wielofunkcyjny rozwój wsi;
3. Gospodarka rynkowa;
4. Rynki zbytu produktów rolniczych;
5. Marketing produktów rolniczych;
6. Marketing - plan;
7. Biznes-plan i gospodarka finansowa [gdyby realizacja bloków tematycznych 6 i 7 wymagała większych nakładów pracy (liczby godzin), to kierownik kursu (warsztatów treningowych) może znaleźć ewentualne rezerwy czasowe w wyniku integrowania treści bloków tematycznych 1 i 2 oraz bloków 3 i 4].

W każdym z tych bloków tematycznych wyróżnione zostały po dwa moduły. Czas realizacji pełnego programu kursu wynosi 14 dni (84 - 112 godzin), a czas realizacji w nim jednego bloku tematycznego 2 dni (12 - 16 godzin) i jednego modułu 1 dzień (6 - 8 godzin).

W rezultacie przeprowadzonej dyskusji w Katedrze Doradztwa Rolniczego SGGW, w kwietniu 1995r., z udziałem prof. J.Reidy (DEVCO Irlandia), która dotyczyła - z jednej strony - programów obu kursów, a z drugiej - metodyczno-organizacyjnych możliwości ich zrealizowania, skonstatowano:

1. W wyniku realizacji programu nt. „Zarządzanie i marketing w gospodarstwie rolniczym”, który odnosi się do rolników-przesiębiorców, należy pamiętać, aby 30% czasu przeznaczać na treści teoretyczno-opisowe, a 70% - na doskonalenie praktyczne (najlepiej w formie warsztatów treningowych). W wypadku realizacji programu nt. „Gospodarka rynkowa” można przeznaczyć na treści programowe, teoretyczno-opisowe, nieco więcej niż 30% czasu ogółu zajęć dydaktycznych.
2. Centrum powoła w najbliższym czasie kierowników kursów (warsztatów treningowych), którzy będą w stałym kontakcie z realizatorami programów.
3. Centrum będzie prowadzić rejestr wykładowców, którzy mają opanowaną metodykę warsztatów treningowych.

Ustalono ponadto, że obowiązującą lekturą metodyczną dla wykładowców kursu jest podręcznik „Metodyka warsztatów ćwiczeniowo-instruktażowych w rolnictwie” (FAPA, Poznań 1994). Przy tym autor tego podręcznika zobowiązał się uzupełnić go o nowe metody warsztatowe i jako drugie wydania przedstawić do druku w końcu 1995 r.